

VERITAS

ARCANA

MYSTERIER GÅTOR • HEMLIGHETER

MASSIMO BONINCONTI FÖRLAG
ARCANA 3 - 2015
N. 4 - SEK 28,00

9 789195 113372

LEGIONERNA

SOM FÖRSVANN

SARDINIEN
Spiralens hemlighet

MILITÄRHISTORIA
Kublai khan och Kina

MAT & SYMBOLER
Kronärtskocken

ISLAND
Book of the witches

JS Watch co.
REYKJAVIK

PROBABLY THE
WORLD'S SMALLEST WATCH
MANUFACTURER

Our Master Watchmaker never loses his concentration

With his legendary concentration and 45 years of experience our Master Watchmaker and renowned craftsman, Gilbert O. Gudjonsson, inspects every single timepiece before it leaves our workshop.

All the watches are designed and assembled by hand in Iceland. Only highest quality movements and materials are used to produce the watches and every single detail has been given the time needed for perfection.

At JS Watch co. Reykjavik we're committed to provide a personal quality service and we pride ourselves on the close relationships we have with our customers.

We're always happy to assist and we provide a friendly and reliable service where our customers speak directly to the designers and manufacturers of the brand.

Scan it and learn more!
www.jswatch.com

Läs Veritas Arcana och över
300 andra titlar på Ztory

www.ztory.com

INNEHÅLL

8 SARDINIEN: SPIRALENS GÅTA VID DEN FÖRHISTORISKA GRAVEN I MONTESSU

- Kunden har alltid rätt **40**
- Anekdoter om kronärtskockan **44**
- Potentially habitable Exoplanets **56**

28

BOUDICCA EN DROTNING UTAN FRUKTAN

DEN FÖRLORADE LEGIONEN

22

SECRET STAVES OF THE ISLANDIC WITCHES

55

32

KINA 1268 GE UPP! DETTA ÄR EN BEFALLNING FRÅN KUHBLAI KHAN!

Kan KIC 8462KIC, en till synes obetydlig beteckning vara svaret på en av de mest omdebatterade frågorna i mänsklighetens historia: är vi ensamma i universum?

KIC 8462852 är i själva verket namnet på en stjärna som befinner sig 1480 ljusår från jorden och som förefaller omgiven av något som skulle kunna vara en främmande struktur. "Vi hade aldrig sett något som liknar denna stjärna", berättar Tabettha Boyajian, forskare vid Yale. "Det var verkligen konstigt. Först trodde vi att det var ett datafel eller någon form av vibration på rymdfarkosten, men allt fungerade". Vad hade då inträffat? Under en av rymdteleskopet Keplers otaliga observationer, vars uppgift också är att söka efter exoplaneter som kan hysa liv, noterade forskarna en markant avvikelse. "Det såg ut som sånt man kan förvänta sig en främmande civilisation att bygga!", blev deras spontanta kommentar. Om en exoplanet roterar kring en stjärna, registrerar Kepler en försvagning av dess ljusstyrka under jämna intervaller och under ett begränsat antal timmar eller dagar. Avvikelsen med KIC 8462852 består av att den skymms upp till 80% under en tidsperiod som sträcker sig från 5 till 80 dagar. Det förefaller finnas en stor kvantitet materia som roterar runt stjärnan. När man uteslutit kometsvärmor och andra kända himlafenomen återstår bara en teori, en främmande civilisation! Jason Wright, astronom vid Penn State hävdar att: "Trots att varelser från andra planeter alltid måste vara den absolut sista teorin att övervägas, kan denna materia i omloppsbanan runt stjärnan vara resultatet av utomjordisk teknologi" som sköldar eller uppsamlare av solenergi. För närvarande kan vi inte ge något svar, men en sak är säker: kanske är det första gången som forskare "ger vika" i teorier som bedöms som osannolika eller fantasifulle. Dessutom "Mer finns i himmel och på jord, Horatio, än er filosofi kan drömma om" ... ord från William Shakespeare. Trevlig läsning med ett nytt nummer fyllt med nyheter och mysterier.

Massimo Bonasorte

VERITAS
ARCANA
MYSTERIER GÄTOR • HEMLIGHETER

Chefredaktör

Massimo Bonasorte - massimo.bonasorte@arcana.se

Redaktion

Ansvarig utgivare
Maria Ernetorp
redaktion@arcana.se

Grafisk form

Rose-Marie Ernetorp - Art Director
art@arcana.se

Marknad

annonser@arcana.se

Medarbetare:

Massimo Bonasorte, Rose Ernetorp, Rafn Sigurbjörnsson, Björn Magnusson, Snorri Gunnarson, Vittorio di Cesare, Pollyanna Jones, Nicola Dessi.

VERITAS ARCANA

Nummer 4 – 2015
Webbmagasinet pris 28 kr

Utgivare

Massimo Bonasorte Förlag
Måns Bryntessonsgatan 17A
415 03 Göteborg
+46 0700-142250

Hemsida

www.arcana.se
info@arcana.se

Redaktionen ansvarar ej för inskickat, ej beställt material. Eftertryck förbjudet utan utgivarens tillstånd. För copyright på texter och bilder har redaktionen begärt tillstånd av upphovsnehavarna. I de fall dessa varit okontaktable, finns vi till förfogande för betalning.

Island

photo © RAFN SIGURBJÖRNSSON - WWW.ISLANDSMYNDIR.IS

Spiralens gåta

text: NICOLA DESSI

VID DEN FÖRHISTORISKA
GRAVEN I MONTESSU

Från och med detta nummer startar en artikelserie om arkeologiska utforskningar för att ge oss en inblick i den vackra och fascinerande ön Sardinien's historia och hemligheter. Vi har nöjet att samarbeta med experter från Nurnet Foundation, en institution bestående av forskare vars syfte är att sprida information om Sardinien's förhistoria.

Vi befinner oss i Villaperuccio på Sardinien sydvästra kust. Platsen var en viktig knutpunkt och en obligatorisk genomfartsled långt tillbaka i tiden för att upprätthålla kontakten mellan befolkningarna i östra och västra Medelhavet. Drygt 200 km söderut finner vi den afrikanska kontinenten med vilken Sardinien haft brett utbyte bå-

de kulturellt och genom handel ända sedan förhistorisk tid. Det är just under förhistorisk tid, framförallt från de tidigaste stadierna under den neolitiska perioden (6000-4700 f Kr) som Sardinien etablerar täta handelsförbindelser med andra områden i Medelhavet som Korsika, södra Frankrike, nordvästra Italien och den iberiska halvön. Den främsta orsaken till dessa djärva sjöfärder var framförallt exporten av

obsidian, en vulkanisk sten som finns på mycket få platser i Medelhavet (Lipari, Palmarola och Pantelleria) och på Sardinien vid Monte Arci. Tack vare att stenens egg kunde göras mycket skarp samt att den var enkel att flisa blev obsidian en av de mest viktiga och efterfrågade råvarorna under hela förhistorien. Tillammans med råvarornas färd, följde ofta, som brukligt, idéer och kulturer, en primär mänsklig instinkt att utbyta intryck och information, nödvändig för utvecklingen och tillväxten.

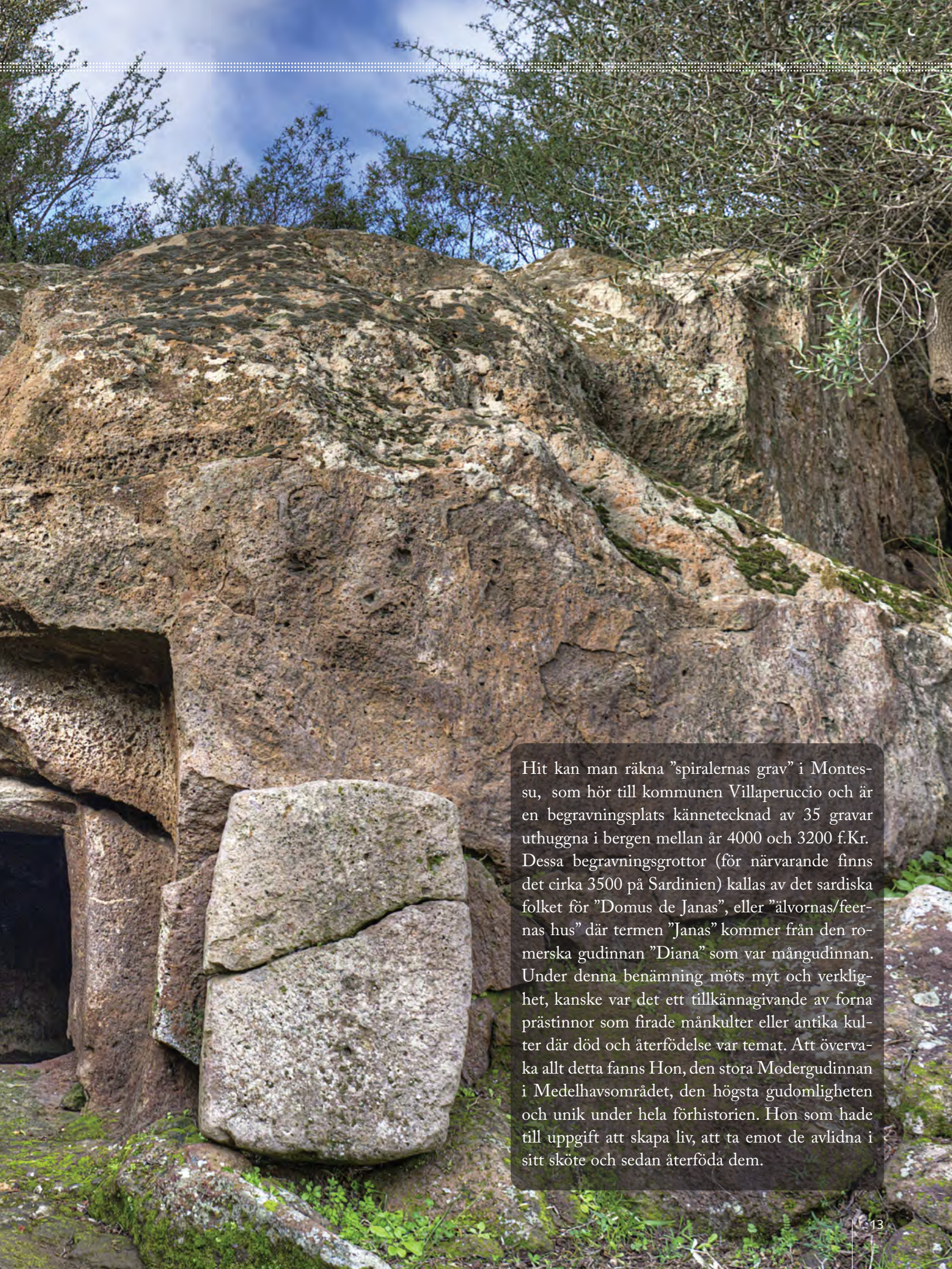
Förfädernas symbolism

Det finns symboler, grundbegrepp som går långt utöver den direkta kontakten mellan folk. Dessa vittnar om ett avtryck i det kollektiva minnet med rötter djupt inne i människans sinne, detta sinnets avgrundsdjup som leder till en projektion på sten eller på andra material, i form av tecken vars innebörd fortfarande är oklar.

På dessa sidor en hyllning till skönheten: symboler från den fascinerande spiralgraven i Montessu. Ovan: Venus från Willendorf och en målning med jaktens gudinna Diana (J.J. Lefebvre) som kan knytas till Domus de Janas.

Hit kan man räkna "spiralernas grav" i Montesu, som hör till kommunen Villaperuccio och är en begravningsplats kännetecknad av 35 gravar uthuggna i bergen mellan år 4000 och 3200 f.Kr. Dessa begravningsgrottor (för närvarande finns det cirka 3500 på Sardinien) kallas av det sardiska folket för "Domus de Janas", eller "älvornas/feernas hus" där termen "Janas" kommer från den romerska gudinnan "Diana" som var månggudinnan. Under denna benämning möts myt och verklighet, kanske var det ett tillkännagivande av forna prästinnor som firade månkulter eller antika kulturer där död och återfödelse var temat. Att övervaka allt detta fanns Hon, den stora Modergudinnan i Medelhavsområdet, den högsta gudomligheten och unik under hela förhistorien. Hon som hade till uppgift att skapa liv, att ta emot de avlidna i sitt sköte och sedan återföda dem.

Detta är betydelsen av Domus de Janas: representationer av den Stora Moderns sköte. Männens uppdrag var att hugga ut dem, kvinnornas uppgift var kanske att fira begravningsriter, troligtvis sammanknutna med männens hemligheter. Men detta är, som ni vet, inte lätt att bevisa i avsaknad av tillförlitliga uppgifter. Det finns dock fortfarande symboler, som spiralen, vilken hänvisar oss till det rena och väsentligt kvinnliga.

Arketypernas dans

Spiralernas grav lyckas fortfarande genom sin mystiska dragningskraft att hypnotiskt fånga besökarens blick. Men trots att vissa hypoteser framförts har ingen av

dessa ännu lyckats avslöja dess innebörd. Kände personen som inristade dessa former för nästan 6000 år sedan, till dess betydelse? Kanske upprepades omedvetet en symbol som går tillbaka till tidernas begynnelse? En sak är dock säker. Alla folkslag i världen har representerat spiralen. Forntida folk som uppenbarligen aldrig haft direkta kontakter: från Medelhavsområdet till Amerika genom Främre Orienten och Fjärran Östern. Denna aspekt leder oss oundvikligen till en arketypisk tolkning av spiralen: ett tecken som alla människor har i sitt psyke och som måste uttryckas åtminstone en gång under deras livstid. De flesta barn ritar barn första gången när de kommer i kontakt med måleri, på ett

mer eller mindre klart sätt, men uppenbarligen omedvetet, en symbol som de inte kopierat från verkligheten utan redan har i sitt sinne, nämligen spiralen.

Är människans barndom alla folkslags barndom?

Döden är ett begrepp långt borta från barn och kanske de tidigaste mänskliga samhällena. Då var deras syn på livet var inte linjär som vårt, med en början och ett slut, utan en cirkulär vy där det inte finns en ankomstpunkt, utan endast en cykel av evig återfödelse och omvandling. Med ett ord, spiralen är livet.

Photo: Nicola Castangia

1.500 b.C.

SARDINIA, a Myth in the Mediterranean Sea

LOST STONES

THE PRESELI BLUESTONE PEOPLE

FROM THE LAND OF MYSTERY AND ENCHANTMENT
WE BRING YOU THE WIDEST VARIETY OF PRESELI BLUESTONE TREASURES AVAILABLE IN THE WORLD

The Preseli Hills have long been accredited by experts as the source of the Bluestones at Stonehenge.

Our Bluestones are the only ones that come to you directly from these hills

We use the sun that shines on these hills and the water that flows down them to help us craft these amazing pieces for you.

Every piece is designed and hand crafted here in the hills by a single craftsman.

FOR INFO: WWW.LOSTSTONES.CO.UK
ART@ARCANA.SE

VERITAS
ARCANA
MYSTERIER GÅTOR • HEMLIGHETER

ETT MAGASIN OM HISTORIA, ARKEOLOGI OCH VETENSKAP

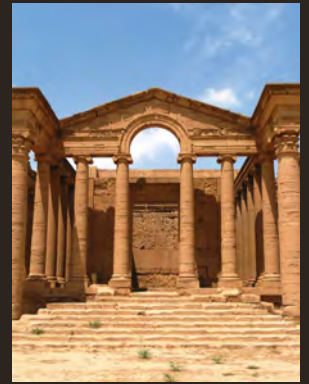

ENDAST
30 KR

Veritas Arcana är webbmagasinet för dig med intresse inom historia, arkeologi och vetenskap. Nyfikenhet och tvivel är de största drivkrafterna i vetenskapens motor som aldrig har upphört att förundra oss sedan tidernas begynnelse. Vi är mycket nyfikna, är ni också det? Besök vår webbshop på www.arcana.se. Här kan du köpa tidigare nummer, få förhandsvisningar och mycket mer.

WWW.ARCANA.SE

RESPEKTERA ERA FÖRFÄDER!

HJÄLP TILL ATT STOPPA FÖRSTÖRELSEN
AV DET ARKEOLOGISKA KULTURARVET I IRAK
GENOM ATT DELA DEN HÄR SIDAN.

"STOPPI! DET ÄR ASHURBANIPAL, KONUNG I ASSYRIEN
SOM BEORDRAR DETTA! OM NI INTE LÄMNRAR PLAT-
SEN KOMMER MIN FÖRBANNELSE ATT FÖRFÖLJA
ER FÖR EVIGT:

"HE WHO STEALS IT BY THEFT OR TAKES IT BY
FORCE OR HAS IT ROBBED BY HIS SLAVE, MAY NABU
SPREAD HIS LIFE LIKE WATER. HE WHO BREAKS
THIS TABLET OR PUTS IT IN WATER OR RUBS IT UN-
TIL YOU CANNOT RECOGNIZE IT AND CANNOT MAKE
IT BE UNDERSTOOD, MAY ASHUR, SIN, SHAMASH,
ADAD AND ISHTAR, BEL, NERGAL, ISHTAR OF NINE-
VEH, ISHTAR OF ARBELA, ISHTAR OF BIT KIDMURRI,
ALL THE GODS OF HEAVEN AND EARTH AND THE GODS
OF ASSYRIA, MAY ALL THESE CURSE HIM WITH A
CURSE WHICH CANNOT BE RELIEVED, TERRIBLE AND
MERCILESS, AS LONG AS HE LIVES, MAY THEY LET
HIS NAME, HIS SEED, BE CARRIED OFF FROM THE
LAND, MAY THEY PUT HIS FLESH IN A DOG'S MOUTH!"

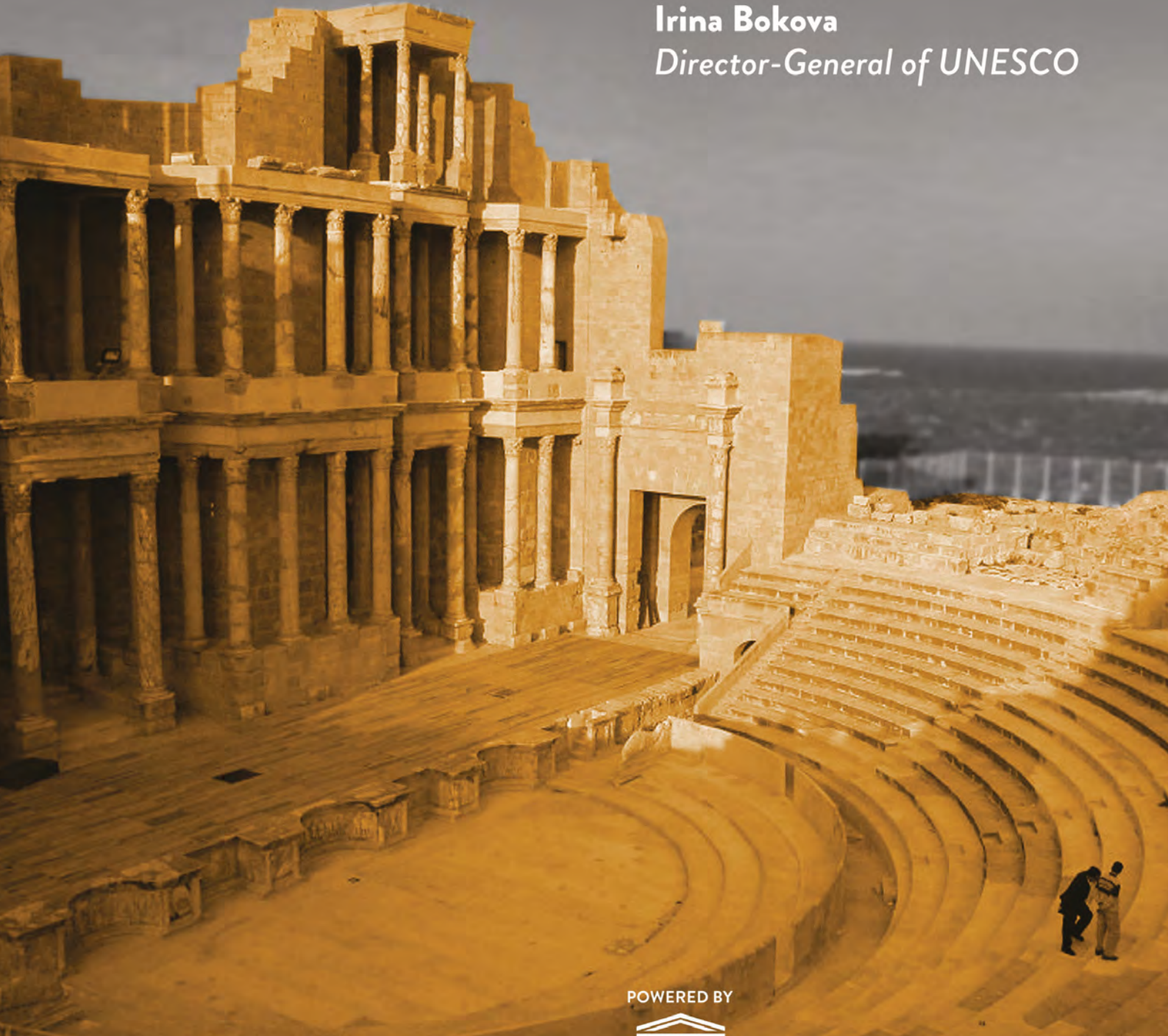
#UNITE4HERITAGE

#متحدون_مع_التراث

“Cultural sites have a universal value — they belong to all and must be protected by all. We are not just talking about stones and buildings. We are talking about values, identities and belonging”

Irina Bokova

Director-General of UNESCO

ARCHAEOLOGICAL SITE OF SABRATHA, LIBYA
(© UNESCO/GIOVANNI BOCCARDI)

POWERED BY

www.unite4heritage.org

A photograph of Roman legionaries in a forest. They are wearing blue helmets and red cloaks. One legionary in the foreground is holding a sword. The background is a dense forest of tall trees.

DEN FÖRLORADE LEGIONEN

DET ROMERSKA RIKETS TYSTNAD ÖVER LEGIONERNAS NEDGÅNGAR

text: VITTORIO DI CESARE

Orsakerna till försvinnandet av vissa romerska legioner som GEMINA, GERMANICA, ALAUDAE, RAPAX, DE-IOTARIANA och HISPANA är än idag okända. Vad man vet med säkerhet är att vissa av anledningarna hade samband med ett par viktiga religiösa omständigheter: förstörelsen av den druidiska keltiska världen och Jerusalems fall. Omständigheterna är inte kronologiskt närstående varandra men de hade en sak gemensamt, nämligen en armé som förenade människor och olika religioner i en enda geografisk punkt genom att främja keltism, kristendom och orientalisk tradition i hjältedikter som nu har blivit legendariska.

Bakom dessa legioners katastrofala öde låg ett "religiöst brott", det vill säga en underlåtenhet i utövandet av en av de riter som den romerska armén brukade genomföra i början av varje fälttåg för att förvissa sig om "PAX DEORUM", gudarnas fred på en helig plats som kunde vara ett territorium eller ett samfund i fiendeland.

Dessa heliga platser blev av grekerna och romarna identifierade med orden "fanus", "templum", "nemeton" och "temenos". Den grekiske historikern Strabon nämner en av dessa som blivit berömd, "Drunemeton" i främre Asien, men de fanns även i Italien som t. ex. REX NEMORENSIS i Ariccia, i närheten av Rom. Vanhelgandet av en fiendes "templum" eller "fanus" måste emellertid rentväs med

lämpliga riter vilka bestod i att till de infödda frambära ett offer ”pro-fanus” (därav det moderna ordet profanera). Att försumma denna rit ansågs vara ett farligt ”delictum” (brott) mot gudarna. För att förstå hur pass djup denna övertygelse var, räcker det att tänka på att även under en belägring hade den romerska arméns medföljande präster uppgiften att med lämpliga riter vinna fiendernas sympati och sedan försöka övertyga dem om att ”gå över till Rom”, för att på så sätt övergå till den motsatta sidan av grupperingarna. Man befارade att de förbannelser som fiendernas präster proklamerade för att skydda det egna territoriet verkligen skulle uppfylla sitt ändamål! De fyra legionerna kallade IX HISPANICA, II AUGUSTA, XIV GEMINA och XX VALERIA VICTRIX som landsteg i Britannien i Aulus Plautius kölvatten år 41 e.Kr. visste alltså inte att just det landets historia skulle förena dem i ett tragiskt öde.

I druidernas land

Allt hade sin början när romarna 61 e.Kr. landsteg i Mona, dagens Isle of Anglesey. Tacitus skrev att på den tiden bildade legio IX HISPANICA och legionerna II och XX, under befäl av Caius Suetonius Paulinus, dåvarande guvernör i Britannien, en expeditiionsstyrka avsedd att erövra denna ö, helig för druiderna, med deras präster som ansågs vara magiker, trollkarlar och vise män enligt de traditioner som beskrivs för oss.

Romarna som oftast var toleranta gentemot andras religioner hyste inte någon sympati för dessa människor. Augustus förbjöd ”religio druidarum” och under Tiberius styre utfärdade senaten till och med ett dekret för att utrota denna ”ras av spåmän och helare”. Tiberius slutförde inte sin föresats, men Claudius lyckades år 54 e.Kr. eliminera de druidiska riterna i Gallien.

Ovan: Nemisjön (Lago di Nemi) i närheten av Rom.

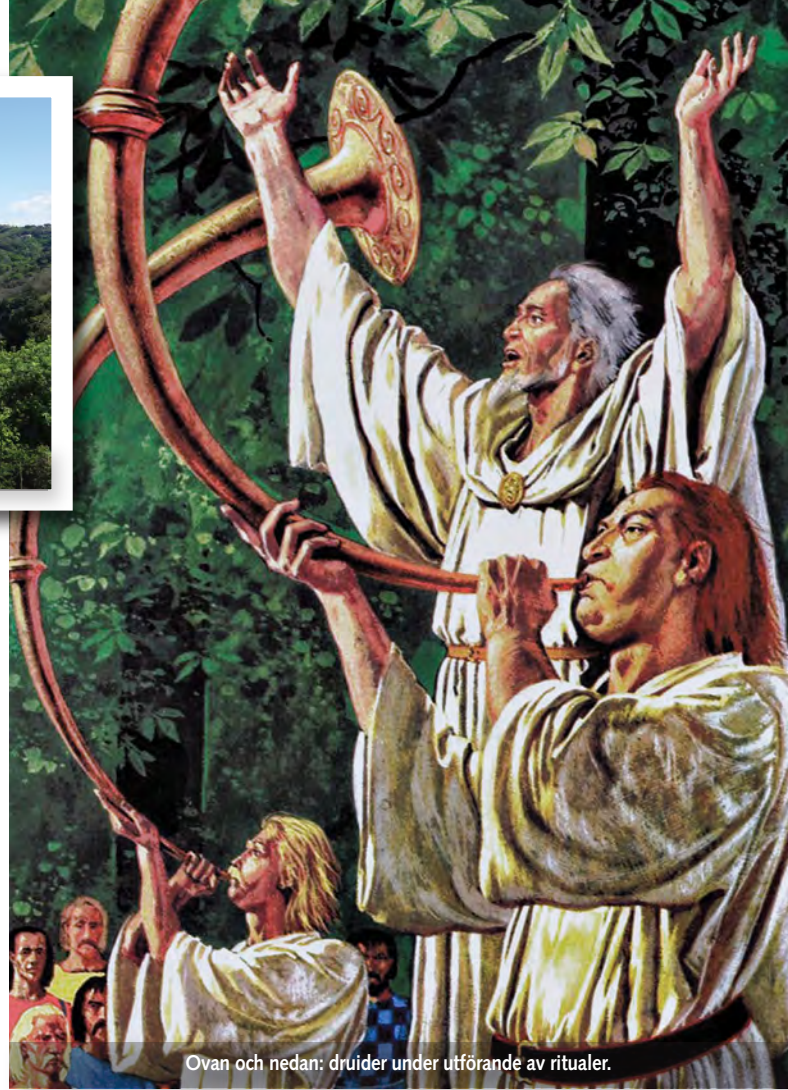
I Britannien fortsatte dock denna fäderneärvda religion att utövas fram till första århundradet e.Kr.

Under det VI århundradet e.Kr. fanns fortfarande två av dessa heliga platser kvar; en i södra Skottland, Medionemeton, och en mellan Lincoln och Leicester, Vernemeton. På Mona gjorde legionerna tabula rasa av de heliga platserna och högg ned ”skogar som var vigda åt fasansfulla riter”, trots att druiderna höjde sina armar mot skyn ”medan de gav ifrån sig fruktansvärda åkallanden”.

Precis samma år, genom ett märkligt sammanträffande, tillsammans med trinovanterna, tillfogade Icenernas drottning Boudicca, efter att ha lidit förödmjukelsen av att ha blivit piskad och sett sina egna döttrar bli våldtagna av tygellösa soldathoper, romarna fruktansvärda nederlag genom att förstöra städer som Camulodunum (Colchester), Londinium (London) och Verulamium (Saint’Albans). Det saknades inte varningssignaler för vad som var under förberedelse. Innan dessa blodiga händelser i Camulodunum – skriver Tacitus – hade Segerstatyn mystiskt rasat samman, och en natt hördes hemska tjut i den ödelagda staden. Märkligt nog fäste inte stadens garnison något avseende vid dessa företeelser. De trodde att de var skyddade av templet och denna säkerhet var så inrotad hos dem att soldaterna inte brydde sig om att bygga upp någon befästning trots att faran var påtaglig.

Detta faktum gör att man tror att romarna kände till att de hade att göra med ett problem i vilket det övernaturliga spelade en viktig roll. Varför skulle Tacitus annars ha påmint om deras förtröstan i de egna gudarna? Till följd av detta blev 200 män under Catus Decianus befäl, magistraten som var ansvarig för drottningens skymfande, massakrerade. Samma sak hände Quintus Petilius Cerialis Rufus legion IX HISPANA, som hade gett sig av från Mona för att nedkämpa upproret. Suetonius återerövrade senare Britannien med en enda legion, XVI GEMINA, tillsammans med veteranerna från legio XX VALERIA VICTRIX.

Legio II AUGUSTA deltog inte i den sista striden, utan hölls kvar i dess förläggningar av legionens prefekt, Poenius

Ovan och nedan: druider under utförande av ritualer.

Postumius, som i avsaknad av överbefälhavaren, inte vågade förflytta sig för att hjälpa Suetonius. Naturligtvis tog Postumius sitt liv på grund av skammen.

Damnatio memoriae

Efter att åter ha blivit organiserad med stödtrupper av bataver upptog legio HISPANA sin verksamhet på nytt, men från och med detta ögonblick skulle oturen alltid förfölja den. Legionen hade aldrig varit tursam. Den skapades i Gallien av Caesar år 58 f.Kr. och hade redan drabbats av skammen att bli upplöst efter ett antal olycksaliga strider i Piceno och i Istrien mellan 46 och 45 f.Kr. (CIL V 397).

Återuppriktad och anvisad till Pannonien (nuvarande Österrike), efter att från 43 e.Kr. ha tjänstgjort i Lindum (nuvarande Lincoln i södra Skottland, där den största keltiska helgedomen fanns!), deltog legionen 78 e.Kr. än en gång i Agricolaoffensiven mot druiderna från Mona, som slutade med druidernas utrotning. Kanske blev det för mycket för kelternas gudar. Efter att ha blivit förflyttad till Tyskland och därefter till Palestina till följd av zeloterrebellernas uppror, förlorar vi spåren av legionen. Det sägs att den blev förintad, eller upplöst, år 132 under Hadrianus tid, eller i Armenien på Marcus Aurelius tid. Säkert är att denna legion spelade en fundamental roll i Judeen, särskilt efter år 134 då Publicus Marcellus (guvernör i Syrien) inte lyckades förtrycka zeloten Simone Bar-Kokba's uppror. Tillsammans med Julius Severus, framstående i gerillakrigföring mot briganterna, ett folk som bodde i norra Britannien, gick han senare in i Palestina med sex legioner, av vilka några

kom från fortifikationsanläggningarna som försvarade Hadrianus mur. Bland dessa legioner fanns förutom HISPANICA även XXI DEIOTARIANA och XI FULMINATA, som också de blev skingrade och förintade i den kampanjen.

Detta var legioner som tränats i gerillakrigföring men de blev så pass fördolda i historien att man inte ens kan finna spår av deras insignier. Detta skulle även kunna ha en symbolisk innebörd om man tittar på historien från en viss outgrundlig synvinkel.

När historikern Flavius Josefus talade om den syriska guvernören Caius Cestius Gallus nederlag mot zeloterrebellerna som inträffade år 66 e.Kr., erinrade han sig mest av allt att legionen XII FULMINATA förlorade inte bara sitt fälttecken utan även 5 780 män av sina faktiska 14 000. Att förlora sina insignier ("ganska ovanlig vanära", skriver historikern N. Luttwax) var mycket allvarligt då det vittnade om en komplett förstörelse och upplösning. Historiens nemesis – om det nu rörde sig om hämnd – var alltså verkställd, och efter 130 e.Kr. skulle den IX legionens namn aldrig mer komma att synas på epigraferna i Britannien, då en annan legions namn tog dess plats, legio VI VICTRIX.

© PHOTO ROBERTO DI GENNARO

A composite image featuring a Roman helmet on the left and a Roman legionary on the right, with text and logos in the center.

EXPERIMENTAL ARCHAEOLOGY
ACADEMIC RESEARCH
HISTORICAL RECONSTRUCTION
TRADITIONAL ARCHERY

ASSOCIATION OF HISTORICAL STUDIES
KORYVANTES
KORYVANTES.ORG

«Hon var en mycket lång kvinna som såg skräckinjagande ut. Hennes blick var genomträngande och rösten sträv. Det kopparfärgade håret hängde längs sidorna ända ner till midjan. Vad det gäller klädsel, bar hon alltid ett gyllene halsband och en mångfärgad tunika.

Detta täcktes av en mantel som hölls samman med ett spänne. När hon talade, höll hon ett spjut i sin hand, som bidrog till att ingjuta fruktan hos alla som såg henne. »

Cassius Dio, Historia Romana, 62:2 (fri översättning)

Boudicca

EN DROTTNING UTAN FRUKTAN

text: MASSIMO BONASORTE

På detta vis uppfattades drottningen över folket Icenerna av den romerska ockupationsmakten. Det romerska imperiet återspeglar en historia fylld av stora erövringar, men även allvarliga oförrätter, krig och våld, och allt detta dök plötsligt upp i Boudiccas liv.

Boudicca var av ädel härstamning och föddes i det nuvarande Norfolk i England. Den romerske historikern Tacitus berättar, att hon vid 7-års ålder, sändes iväg för att studera hos en annan familj, där hon fick lära sig historia, traditioner och allt som var viktigt för de keltiska stammarna. Väl åter hemma hos sina föräldrar, giftes hon vid en ålder av 14 år bort med Prasutagus, som var kung över det mäktiga folkslaget Icenerna. Prasutagus skulle vid sin död dela sitt rike mellan hustrun Boudicca och hennes döttrar. Trots detta, avträdde han en viss del till det romerska riket efter att ha underkastat sig kejsar Claudius. Roms lagar beviljade dess allierade en viss frihet och autonomi, men tyvärr gällde enligt samma lags villkor arvsrätten endast på manssidan. Efter Prasutagus död 60 e.Kr, gick hans rike direkt till kejsaren Nero då han inte hade någon manlig arvinge. Hela landet övergick i händerna på romarna och alla dess invånare blev slavar. Tacitus säger att Boudicca revolterade en första gång mot allt detta, men blev avklädd naken offentligt, piskad och tvingad att se sina döttrar

våldtagna av romerska soldater, en handling som hon aldrig förlät Rom. Därmed började historien om hämnd för Icenernas drottning och legenden om henne.

Detta är en vittnesbörd om vad som inträffade enligt Tacitus:

Boudicca, förde sina döttrar framför sig på vagnen, under det hon for till de olika stammarna: det var inte ovanligt – försäkrade hon – för briterna att slåss under ledning av en kvinna; men nu hade hon inte för avsikt, trots sin härstamning från ädla förfäder, att kompensera för förlusten av riket och rikedom, utan, såsom en vanlig kvinna, skaffa upprättelse av sin förlorade frihet, den misshandel hon lidit och sina döttrars kränkning. Så långt hade nu romarna gått i sina vilda lustar att de inte skonade någon, varken åldringar eller oskyldiga jungfrur lämnades okränkta. Men gudarna skänkte nu en rättvis hämnd: den legionen som vågat strida hade stupat; de andra gömdes i lägret och såg efter sätt att fly. Och dessa romare, som inte hade utstått dånet och skriken från så många tusentals män, hur skulle de motstå anfallet och striden? Om de utvärderade antalet beväpnade män och orsakerna till kriget, fanns det ingen tvekan: i striden måste de segra eller dö. Detta var det val som gjorts av en kvinna, männen kunde leva och bli slavar.

[Annales, 14 bok, kap 35] (Fri översättning)

I föregående artikel kan vi läsa om konsuln Gajus Suetonius Paulinus som var sysselsatt med att erövra ön Angelsey, som behärskades av druider. Efter flera sammandrabbningar utsågs Paulinus också att bekämpa upproret som leddes av Boudicca. Platsen där striden utkämpades är oviss, men inte resultatet av slaget. På Watling Street visade de romerska soldaterna, vars styr-

kor var färre till antalet, vikten av träning och disciplin. En total taktisk överlägsenhet besegrade rebellernas hämndlystnad. Boudicca tillfångatogs och rebellerna blev i stort sett utplånade. Inlåst i en fängelsehåla tog hon sitt liv för att slippa underkasta sig romarna. Boudicca blev äntligen fri från Rom och det våld hon utsatts för, detta blev hennes rättvisa och hämnd.

UPPTÄCK APULIEN MED VERITAS ARCANA OCH MASSERIA QUIS UT DEUS

QUIS UT DEUS

MASSERIA, SPA & RESORT AD 1710

Välkomna till regionen Apulien i Italien.

Låt er hänföras av en av Italiens mest charmiga regioner där de antika traditionerna fortfarande bevaras och lever vidare.

Njut av en semester på vår gård i de fascinerade *trullerna* på "QUIS UT DEUS", som ligger omgiven av hundraåriga olivträd och typisk medelhavsnatur. Masseria Quis ut Deus kan erbjuda tio dubbelrum, inredda med specialdesignade trä möbler.

Uppväck dina sinnen och hämta välbefinnande i vårt underbara SPA, med magisk atmosfär för total avkoppling.

Vi erbjuder turkiskt ångbad, karbad enligt Kneipp's principen, kromoterapi och vitaliserande vattenmassage.

Vi tar även väl hand om er med traditionella rätter från det apuliska köket serverade med fantastiskt vin.

Uppge Veritas Arcana vid bokningen och du får priset reducerat 10%.

MASSERIA QVIS VT DEVS
Crispiano (TA) - ITALIA

www.masseriaquisutdeus.com
info@arcana.se - info@masseriaquisutdeus.com

Kina 1268

"GE UPP!

Detta är en befallning
från Kuhblai Khan!"

text: MASSIMO BONASORTE

Sungdynastin uppkom efter år 960 och efterträdde Tangdynastin. Denna dynasti kom att härska i Kina över ett enormt område som sträckte sig från nutida Manchuriet, och fram till de norra gränserna av Vietnam. Mongolernas tryck på Sungdynastin var obehagligt och deras militära erövringar lika legendariska. År 1127 tvingades Sungdynastin avstå från sina besittningar i norr till Jurcin-mongolerna, och förflyttade sitt inflytande till Sydkina. Där anlades en ny huvudstad, Hang-Zhou, i närheten av Yangtze-floden. Dynastin markerade en veritabel kulturell och ekonomisk guldålder, men visade även uppenbara brister inom det militära planet vilket medförde att de inte kunde stoppa mongolernas framfart. Men låt oss göra en tillbakablick.

Härskaren i norr

År 1215 erövrades Peking av Djingis Khan som blir härskare i norr. Året innan sin död 1227, besegrade han Hsiatrupporna och kunde då överlåta åliggerandet att förrinta rebellerna förlagda i norr åt sin son Ögödei. I ett försök att undanröja hotet från Jurcinerna, tilläts Tolui (Ögödeis brorson) att passera Sungterritoriet för att bekämpa

Ovan: ett exempel på den omfattande mongoliska styrkan, belägringen av Xixia.

Jucinerna. I gengäld krävde dock Sungarna tillbaka vissa länder i norr. Mongolerna vägrade gå med på detta och detta påbörjade kampen om herraväldet över ett enormt territorium, som skulle komma att pågå i 35 år.

Efter flera inbördes strider om tronföljden efter Ögödeis död lyckades mongolerna välja Kublai som Storkahn. Hans första åtgärd när han kom till makten var studera hur han skulle krossa Sungarna. Han anförtrorde invasionens ledning åt Liu Cheng, en Sungdesertör, som genast visade sig ha stora taktiska och strategiska kunskaper. Desertören hade förutom per-

fekt kännedom över territoriet, också betydelsefulla kunskaper om marin krigsföring, vilket var något som mongolerna saknade. Cheng visste att för att komma fram till huvudstaden Hang-Zhou var man tvingad att passera genom Yangtzedalen, som skyddades av fästningarna Feng-Cheng och Hsiang-yang. Speciellt den sistnämnda var extremt svår för mongolerna att erövra. I kinesiska dokument anges särskilt en person som blivit mycket omdiskuterad för att han varit avgörande för den inledande fasen av striden: primärministern Chia-SSSU-Taos. Han anklagades för att

vara en korrumperad man som bara ägnade sig åt att förmera sina egna tillgångar. Mer objektiva kritiker menar istället att hans impopularitet berodde på ökade skatter som infördes för att kunna finansiera den militära verksamheten. Till slut skulle Chia-SSSU-Taos förtjänster dock visa sig när befälhavaren Lu-Wen-huan anfölls av mongolerna. Statsministern hade i själva verket förberett Hsiang-Yangfästningens överlevnad utan förnödenheter under minst ett år och dessutom ett garanterat brosystem för kommunikationen med tvillingfästningen Feng-Cheng.

Mongolerna börjar belägringen

I mars månad 1268 beordrade Kublai Kahn 60.000 mongoliska krigare ledda av Liu Cheng, att börja belägringen av fästningen. Mongolerna själva visste inte något om belägring, men hade lärt sig att utnyttja de metoder som användes av deras fiender. Därför byggde de på kort tid upp inte mindre än 16 km murar runt området för att avbryta alla sorters leveranser. De närliggande städerna PO-HO-kou och Lu-men-Shan befästes för att avvärja flottangrepp, men trots detta lyckades fästningen Feng-Cheng förse Hsiang-Yangfästningen

Målning med Kublai Khan.

På dessa sidor: ett manuskript som skildrar Bagdads fall.

med hjälp. Månaderna gick och det blev oktober. Kublai insåg att det enda sättet att storma fästningen var att även belägra Feng-Cheng, och den uppgiften anförtroddes befälhavaren A-Chu. De nya arméernas ankomst orsakade en sådan desperation och rädsla bland

de belägrade, att Sungarna då försökte en utbryningsattack vilket emellertid orsakade kraftiga förluster bland egna soldaterna. Det uppstod ett död-läge utan att någon av de två sidorna lyckades få övertaget.

I augusti 1269 försökte hela 3 000 ki-

nesiska fartyg förse fästningen med förnödenheter men flottan blev bortdriven av mongolerna. Inte förrän 1272 lyckades Sungarna uppnå en seger, om än mycket liten. Under september månad samma år seglar en flotta med krigsfartyg och en flotta fullastad med för-

nödenheter på floden Han. Planen föreskrev att under tiden krigsfartygen bekämpades av mongolerna skulle de andra fartygen ohindrat kunna nå Hsiang-Yang. Uppdraget var framgångsrikt även om besättningen på ett skepp svek vid återkomsten vilket gjorde att mon-

golerna kunde omringa och utplåna skeppen totalt. Tiden går utan några avgörande segrar mellan dessa händelser, men de skulle dock inte dröja. Kublai som är prövad av de otaliga misslyckandena, beslutar sig för att följa sin rådgivare Arigh Khayas råd.

Arigh uppmanar Kublai att kontakta Abakha Khan i Persien, för att skicka de två ingenjörerna Ismail och Ala al-Din, experter på belägringsutrustning, till krigsskådeplatsen. Efter en förstudie byggde de persiska ingenjörerna en blida (en slags kastmaskin) och en ka-

tapult (en slunga med en hävarm). Dessa effektiva vapen förändrade definitivt förloppet på belägringen vilken pågått alltför länge.

Seger!

Under mars månad 1273, släpper mongolerna lös kraften i sina vapen mot Feng-Chengs murar vilket skapar panik och kaos bland de belägrade. Murarna rasar och striderna avancerar från hus till hus. När mongolernas erövring av fästningen är ett faktum begår de kinesiska ämbetsmännen självmord för att inte falla i fiendens händer och är snart åtföljda av de resterande trupperna.

Detta är fästningens slutliga fall och slutet på en strid som varat i årtal. Efter att ha bevittnat nedgången av Feng-Cheng accepterar befälhavaren Lu-Wen-huan mongolernas kapitulationsvillkor som innebar skyldighet att militärt betjäna Kublai. Nu proklamerades Sungarnas nederlag och härmed började den mongoliska Yuandynastin.

© <http://www.fenghishkhanexhibits.com>

Klostret Erdene Zuu från 1220, närbeläget Kharakhorum, som var den mongoliska huvudstaden under Djingis Khan.

CPR
CENTRAL PERUVIAN RELOJERIA

CentroSUIZ + Relojero

Asociacion Maria Reiche Inc.
Arte & Ciencia

nazcaline[®]
WATCHES

Ett unikt initiativ från Peru.
En exklusiv kollektion av klockor SWISS MADE
tillägnad Nazcalinjernas mysterier,
ett av världens kulturarv.

www.nazcaline.pe - info@nazcaline.pe

LARAN TOURS of Lazio

and VERITAS **ARCANA**

presents

Welcome to Lazio, the heart of the Roman Empire

A new project is born to promote tourism and culture between Sweden and Italy, by offering tailor-made, private itineraries, covering all 5 provinces of Lazio, for individuals, couples, families, and small/corporate groups.

Join us for all that Lazio offers: beautiful scenery, lakes, mountains & coastline.

We have researched the entire Lazio region in order to bring to you the best of everything: the most interesting places; the best restaurants; the most charming accommodation; the most relaxing beaches and... romantic hideaways. A new journey is ready for you.

A taste of Italy?

Try our wine tasting tour around the finest vineyards and olive groves...

”Kunden har alltid rätt”

Klagomål och customer care under babylonisk tid

Det är alltid svårt att hitta bra kundservice både före och speciellt efter en försäljning. De moderna företagen är väl medvetna om detta och investerar årligen omfattande resurser inom kundtjänst, som har tillgång till online support, eller en betryggande röst på ett kundtjänst-center. Men hur skötte man relationerna mellan kund och leverantör i det förflutna? En idé om detta kan vi få genom en ovanlig och intressant babylonisk lertavla med kilskrift. Kilskriftstecken som ingraverats på lertavlor kommer huvudsakligen från den mesopotamiska kulturen och finns bevarade på British Museum i London. Lertavlan hittades vid ut-

grävningar i staden Ur, i nuvarande södra Irak, som var en av de viktigaste stadsstaterna i Mesopotamien.

Dispyten som berättas i kilskrift handlar om Nanni, en köpman inom kopparhandel. Nanni skrev år 1750 f.Kr. till Ea-Nasir, ägare av smältverk för koppar och som var Nannis leverantör. Här finner vi därmed den första kundreklamationen efter en försäljning i historien ... och som vi vet har kunden alltid rätt!

I texten klagar han över koppartackor av dålig kvalitet som Ea-Nasir sålt till Gimil-Sin, Nannis assistent. Denne man skickades tillbaka av Nanni till Ea-Nasir, för att åtminstone

Ovan: Ett exempel på en mesopotamisk lertavla med kilskriftstecken.

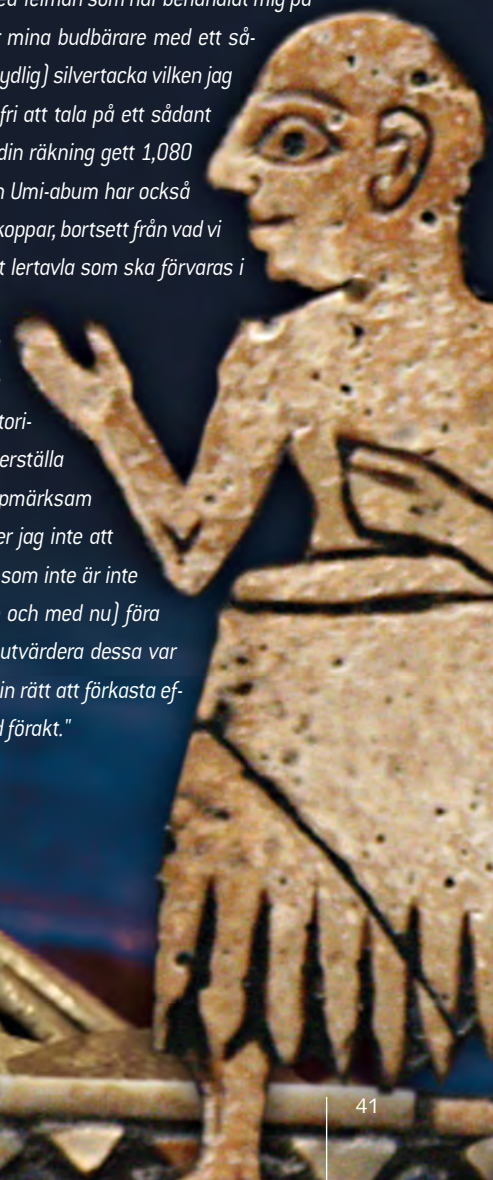
få pengarna tillbaka. Men efter att Gimil-Sin färdats tvärs över en krigszon och riskerat sitt liv, blev han mycket illa behandlad av kopparförsäljaren. Nanni fick varken koppar eller sina pengar tillbaka. Det är alltid svårt att förstå de komplexa mekanismer som styrde våra förfäders relationer, därför är det mycket lärorikt att få ta del av berättelsen om det första klagomålet i marknadshistoria, direkt från källan: lertavlan från köpmannen Nanni inom kopparhandel.

«When you came, you said to me as follows: "I will give Gimil-Sin (when he comes) fine quality copper ingots." You left then but you did not do what you promised me. You put ingots which were not good before my messenger (Sit-Sin) and said: "If you want to take them, take them; if you do not want to take them, go away!" What do you take me for, that you treat somebody like me with such contempt? I have sent as messengers gentlemen like ourselves to collect the bag with my money (deposited with you) but you have treated me with contempt by sending them back to me empty-handed several times, and that through enemy territory. Is there anyone among the merchants who trade with Telmun who has treated me in this way? You alone treat my messenger with contempt! On account of that one (trifling) mina of silver which I owe(?) you, you feel free to speak in such a way, while I have given to the palace on your behalf 1,080 pounds of copper, and umi-abum has likewise given 1,080 pounds of copper, apart from what we both have had written on a sealed tablet to be kept in the temple of Samas. How have you treated me for that copper? You have withheld my money bag from me in enemy territory; it is now up to you to restore [my money] to me in full. Take cognizance that (from now on) I will not accept here any copper from you that is not of fine quality. I shall (from now on) select and take the ingots individually in my own yard, and I shall exercise against you my right of rejection because you have treated me with contempt».

I korthet kan vi med säkerhet säga att Ea-Nasir ännu inte hade förstått en av de viktigaste reglerna i näringslivet: kunden har alltid rätt! För de som vill fördjupa studier med denna typ av texter kan vi rekommendera ett fantastiskt verk:

"Letters from Mesopotamia: Official, Business and Private Letters on Clay Tablets from Two Millenni" skriven av assyriologen A. Leo Oppenheim.

"När du kom, sa du följande: " Jag skall ge Gimil-Sin (när han kommer) fina kvalitets koppartackor". Sedan åkte du men höll inte vad du lovat. Du gav tackor som inte var av bra kvalitet till min budbärare (Sit-Sin) och sade: "Om du vill ha dem, ta dem; om inte, kan du gå din väg!". Vem tar du mig för, att du behandlar en person som mig med ett sådant förakt? Jag har skickat hederliga män som budbärare, för att hämta väskan med mina pengar (deponerad hos dig) men du har behandlat mig med förakt genom att skicka dem tillbaka till mig tomhänta flera gånger, och detta genom fiendens territorium. Finns det någon bland de köpmän som handlar med Telmun som har behandlat mig på detta sätt? Endast du behandlar mina budbärare med ett sådant förakt! På grund av en (obetydlig) silvertacka vilken jag är skyldig (?) dig känner du dig fri att tala på ett sådant sätt, trots att jag till palatset för din räkning gett 1,080 pounds (0,489 kg) av koppar och Umi-abum har också gett 1,080 pounds (0,489 kg) av koppar, bortsett från vad vi båda hade skrivit på ett förseglat lertavla som ska förvaras i Samas tempel. Hur har du behandlat mig för att erhålla denna koppar? Du har undanhållit mig min pengaväska i fiendens territorium, och det är nu upp till dig att återställa (mina pengar) i sin helhet. Var uppmärksam på att (från och med nu) kommer jag inte att acceptera någon koppar från dig som inte är inte av högsta kvalitet. Jag ska (från och med nu) föra tackorna till min egen mark och utvärdera dessa var för sig, och, och jag skall utöva min rätt att förkasta eftersom du har behandlat mig med förakt." (fri översättning)

ANVÄND DIN YTTRANDE- FRIHET

Ta ställning för mänskliga rättigheter.

Stöd Amnesty på **PG 90 00 72-0**.

Det leder till förändring!

www.amnesty.se

AMNESTY
INTERNATIONAL

BEADS Jewels

BEADS *Jewels* producerar bijouterismycken och använder endast pärlor. Örhängen, armband och hängsmycken och arbetas för hand, med speciellt utvalt material för att uppfylla alla behov. Besök vår hemsida och kontakta oss för skräddarsydda varor, utförda enligt din fantasi. Vi kommer att sträva efter att uppfylla dina önskemål.

www.chiarapezzini.wix.com/beads

Anekdoter om

text: BJÖRN MAGNUSSON

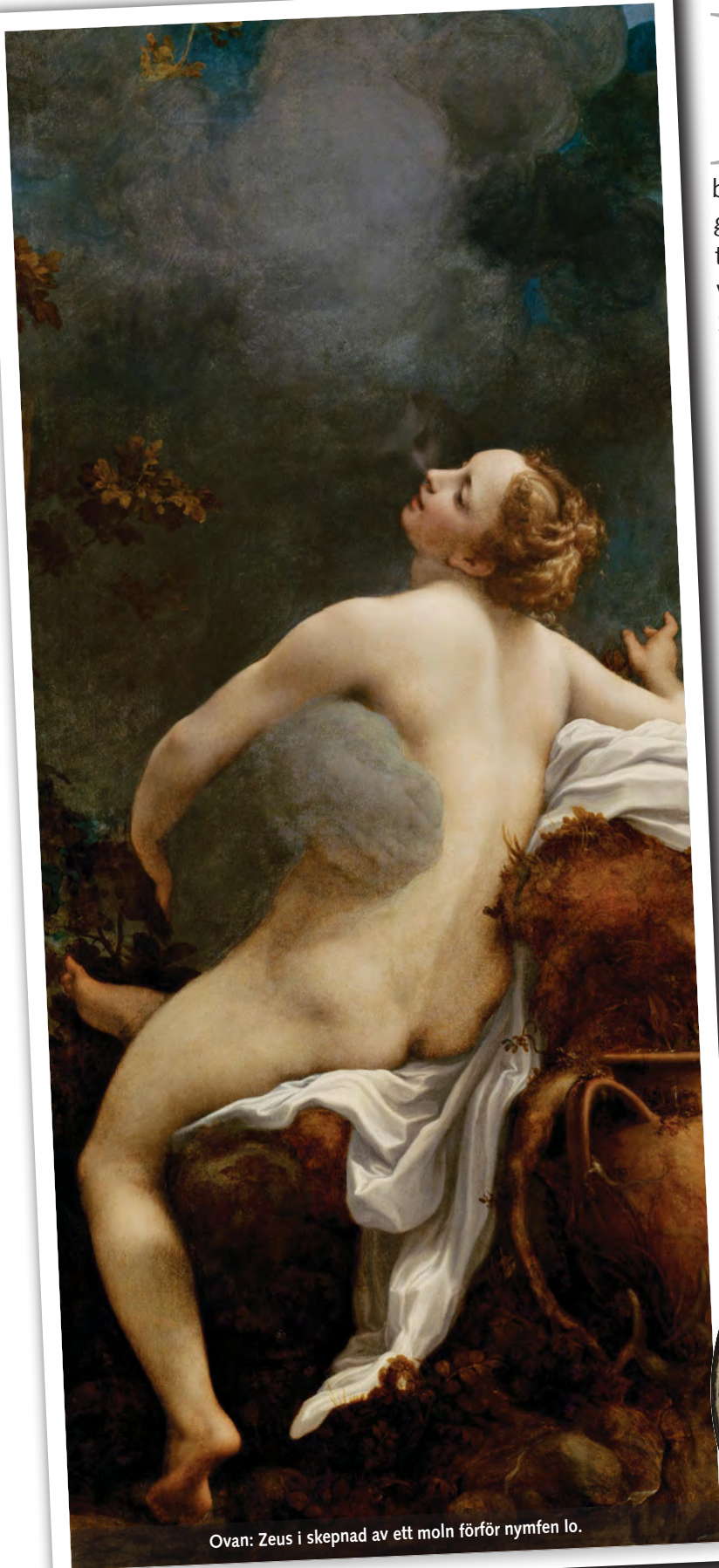

kronärtskockan

© Cliffcastlemus

© art.R. Emelorp - photo Andrew Butitta

Ovan: Zeus i skepnad av ett moln förför nymfen Io.

Filippo Strozzi den äldre är ett namn okänt för de allra flesta personer, men som har satt sin prägel på den moderna gastronomins historia. Han var en florentinsk bankir, skickad i exil av Medici familjen på grund av alliansen med Palla Strozzi och fraktionen med Albizi mot Cosimo d.ä. som återvände till Florens först 1466.

Samma år började han i Toscana att odla en av de mest spännande grönsakerna som går att finna på våra matbord: kronärtskockan. Han hade importerat frön från Kungariket Neapel vilka i sin tur erhållit dessa från mormorerna i Spanien. Kronärtskockans positiva egenskaper var välkända redan i den antiken världen. Det finns vittnesmål redan från de gamla egyptiernas tid, men av anledningar för oss är okända förlorades alla spår av denna grönsak efter romartiden. Strozzi's gärning blev betydelsefull då han återinförde odlingen av kronärtskockan.

Namnets urprung

I Spanien var kronärtskockan känd under namnet *alcachofa*, som härrör från det arabiska *al-kharshūf*. Tack vare Ptolemaios III Euergetes, egyptisk härskare under det tredje århundradet f. Kr., existerar den första bekräftelsen över kronärtskockans hälsosamma egenskaper. Härskaren beordrade nämligen sina soldater att äta kronärtskockor för att stärka deras kraft och mod under striderna.

I sin *Naturalis historia* dokumenterar romaren Plinius d.ä. att man använde ätbar kronärtskocka. Likaså erbjuder Lucius Justus Moderatus Columella, romersk författare under första århundradet e.Kr. och upphovsman till *De re rustica*, en av de äldsta avhandlingarna om agronomi som finns, en etymologisk förklaring angående namnet. Detta skulle härröra från cinis, aska, då man brukade gödsla marken avsedd till odling av kronärtskockor med aska.

Grekisk mytologi

Men det finns även en grekisk myt om kronärtskockans ursprung.

"Zeus, gudarnas kung, förälskade sig i den vackra nymfen Cynara, som hade långt askgrått hår, ett strålande ansikte, ljus rosa hy och gröna ögon med sällsynt vackra lila nyanser. Nymfen hade ett gott hjärta, men hon var också mycket temperamentsfull och lynnig. När Zeus blivit förälskad i henne, så avvisade hon honom, vilket han absolut inte kunde acceptera. En nymf som motstod hans lockelser? Under ett ögonblick av raseri förvandlades hon av Zeus till en kronärtskocka. Denna grönsak som återspeglade hans natur: grön med taggar som symboliserade den smärta guden led genom sin svartsjuka, och hård på utsidan

som Cynaras stolta karaktär. Men... inuti skulle den ha ett mjukt sött hjärta som flickans själ och en lila färg som hennes ögon".

Historisk återblick

När man går tillbaka till den romerska världen, så nämner Marcus Gavius Apicius i *De re coquinaria* "hjärtan" av cynara. Men för att ta del av de första recepten måste man fortsätta till Rom under kejsar Neros tid. Då bereddes kronärtskockor enligt följande recept "*bladen plockades av, kokades i vatten och hackades sedan med farro**, smaksattes med peppar och rördes ihop med ägg". Denna "smet" användes sedan för att "*preparera ett slags korvar garnerade med pinjenötter som grillades och östes med vin*".

Men under 1500-talet hamnade kronärtskockan på allvar på matbordet, och bland alla som älskade grönsaken finner man även kända personer som Katarina av Medici, drottning av Frankrike, som blev så glupsk att hon riskerade att få allvarliga digestionsbesvär.

Den franske krönikören Pierre de l'Estoile beskriver i sina anteckningar hur drottningen under en bröllopsfest den 19 juni 1578 totalt förlorade kontrollen över sin glupska förtäring. "Drottningmodern åt så många att hon mätte dåligt, något aldrig inträffat tidigare. Det

Ovan: en skildring av Caterina De Medicis vigsel.

Ovan: Gaston Bussières målning "Nympe".

ryktas att illamåendet berodde på en alltför ivrig konsumtion av kronärtskockshjärtan ... som hon var mycket förtjust i".

Kronärtskockan uppväckte ett intensivt intresse och inspirerade våra förfäders erotiska fantasi så till den grad att den förknippades med ett afrodisiakum. För att få en bättre uppfattning kan man läsa vad 1500-tals humanisten Mattioli skrev i sina *Discorsi*, "puré av kronärtskockan kokas i köttbuljong och äts med peppar i slutet av måltiden med galanga (ingefära) för att förhöja den sexuella aptiten". Denna idé delades även av Bartolomeo Baldo där han i sin bok *Libro della Natura* framhåller att "kronärtskockan har förmågan att väcka kärlekens flamma till liv hos både kvinnor och män: kvinnan blir mer åtråvärd, samtidigt som den ger en hjälpande hand åt män som är lite "dåsig" inom detta område" Ytterligare en bekräftelse får vi också av doktor La Framboisière, Ludvig XIII av Frankrikes personliga läkare han menar att: "Kronärtskockan värmer blodet och bidrar naturligt till Afrodites lekar...".

Men trots kronärtskockans obestridda positiva egenskaper kom den att succesivt förvandlas av kyrkans ikonografikonstnärer för att slutligen bli en symbol för arvsynden och Kristi lidande.

Till sist vill vi avsluta med den arabiska poeten Ben Talla, som levde under i det elfte århundradet och skrev följande om kronärtskockan:

"Dotter av vatten och jord, dess överflöd bjuds de som misstänks vara inlåsta i ett slott av girighet. Alltid, för sin vithet och sin otillgänglighet till skydd, en skatt gömd bland en slöja av svärd".

Smaklig måltid...

* Farro är det äldsta veteslaget som odlas i Italien och användes redan av etruskerna och romarna. Det kallas även speltvete.

Felice Cafè Napulitano

Kaffet ska vara varmt som i helvetet, svart som djävulen, rent som en ängel och ljuvt som kärleken.

Välkommen till vårt neapolitanska café på Vikingagatan 18 i Birkastan, Stockholm.

Vårt kaffe kommer från Neapel i Italien där man inte bara dricker utan till och med dyrkar det.

Märket heter Passalacqua. Du kan avnjuta det i butiken eller köpa med det hem.

Vi har både malt kaffe och bönor.

Vi brygger även kaffe i traditionella neapolitanska bryggare, liknar det svenska kaffet men med annan rostning, lite starkare och runt och fint i smaken.

Bara själva bryggningsproceduren är ett nöje.

Hos oss kan du unna dig en italiensk frukost med espresso, cappuccino, caffelatte

och en varm cornetto eller någon annan sötsak. Föredrar du en smörgås har vi det också.

Till lunch serverar vi hemlagad pasta m.m.

Här kan du bjuda dina vänner på en espresso efter lunchen utan att tömma hela plånboken - precis som i Italien.

Vi har även italienska matvaror. I det inre rummet finns vår butik Feliz kvar, med kläder för små barn, flickor och kvinnor.

Massor med vackra sjalar, smycken och dessutom en avdelning med pärlor för smykestillverkning.

FELICE CAFÈ NAPULITANO

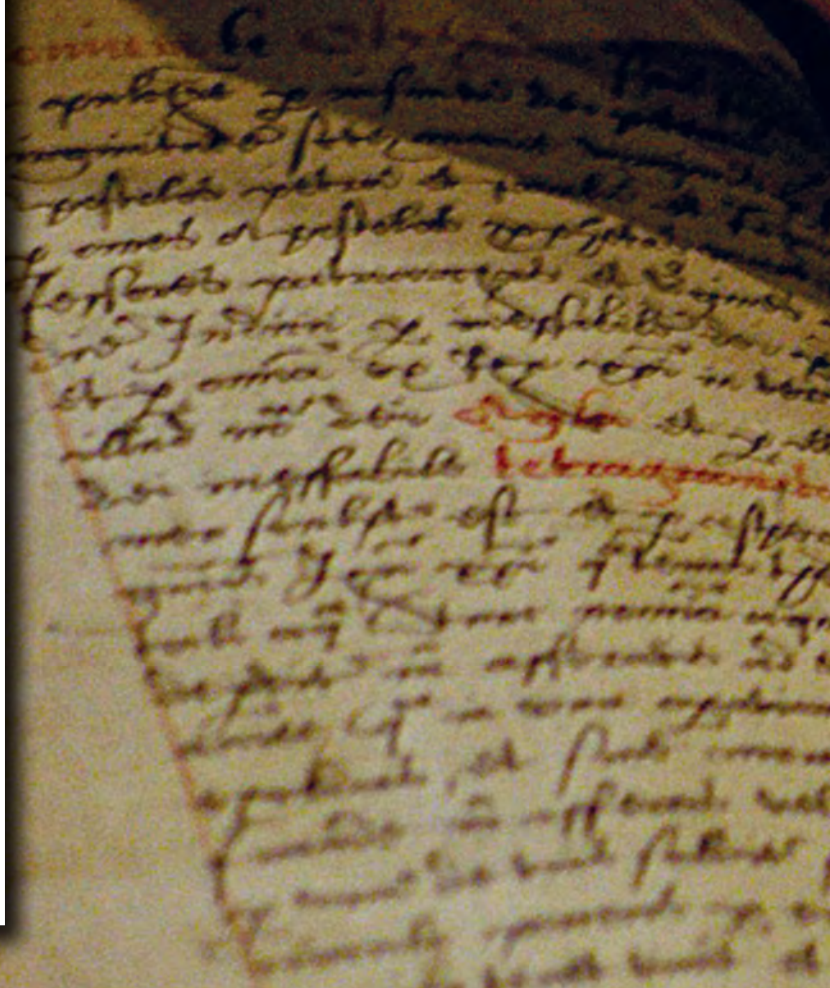
VIKINGAGATAN 18, STOCKHOLM

www.felicecafe.se - tel 08 42059723

© For 91 Days

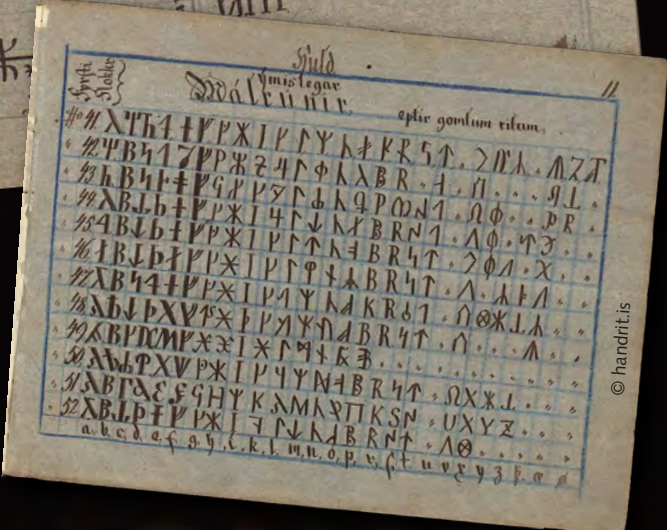
SECRET STAVES

OF THE ISLANDIC WITCHES

text: POLLYANNA JONES

Grimoires and secret books of spells have always had the power to ignite the imagination. From Victorian occultists to fans of Harry Potter, a dusty tome filled with strange symbols is a rare and wonderful discovery. A series of finds from Iceland has recently been published and features many "staves" that are now well known amongst fans of Norse lore. But are they really Viking? And what do these books tell us about the people that wrote them? In order to understand the Icelandic staves, we need to look at their use within Icelandic society. Most of the symbols and spells appear to be for the use of simple problems in life, from catching a thief, to overthrowing an enemy. Others help heal livestock, whilst others look at cursing the animals of another. We also see charms to help preserve food and ale, staves to bless the bearer with strength or courage, or symbols to help with fishing or prevent death by drowning. These paint a picture of life in 17th Century Iceland. With long dark winters, little arable land for crops, and icy seas, life here was unforgiving. Luck seemed to play its part in society, and the inhabitants would do what they could to influence their

fortunes themselves. In times of famine, neighbours would be tempted to steal from each other, and disputes would often end in violence. Reputation and the ability to intimidate seems to have been an important factor in survival, and many staves were created to allow the bearer to do this or cast back negativity upon their perceived attacker. It was a very superstitious time.

Witchcraft was used by some in secret as "folk remedies" for a particular situation, whilst others practiced more openly, sometimes charging for their services. By using these mystical staves, a person felt that they were able to control and influence their predicament without direct confrontation.

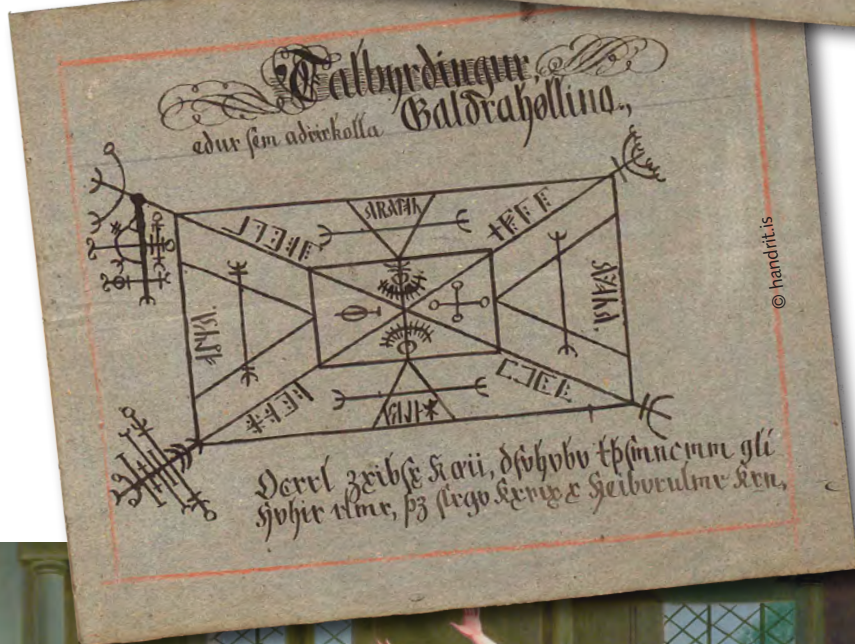
The Origin of the Staves

It is hard to pinpoint the precise date when the staves were developed. The earliest manuscripts date from the 17th Century, with the others being a little younger. It is thought that these tomes recorded symbols and formulas used around Iceland by a particular family line, or within a certain area. So their use may have been much older than the manuscripts themselves.

The staves appear to be drawn by using Scandinavian runes and later mediaeval and renaissance occult symbols. They are at least influenced by later charms used on mainland Europe. Some even appear to be influenced by kabbalistic symbols. Some charms that accompany certain staves mention the old Norse gods such as Odin and Thor, whilst others mention Solomon and Christ. The system seems to be an interesting blend of old and new magical beliefs, in a similar fashion to how the Anglo-Saxons

blended their practices with Christianity in rites such as the Aecerblot which is recorded in the Exeter Book of 10th Century origin. During these periods of transition, Odin was still appealed to or mentioned, but his role had shifted from being an All-father figure to that of a sorcerer. The Christian God had taken the place of the Father of men on earth, with the Old Gods being pushed into the positions where they were only called upon by the superstitious or "evil magicians". The Huld Manuscript [1] contains several pages at the front of the tome with tables of runes recorded. This shows the various styles of runes that were sometimes customised by the magician, which helps us to recognise their appearance within Icelandic stave symbols. It would seem that many staves are made of patterns of these runes that magnify the effects of the symbol. Other staves appear to have no logical pattern behind their form, and are likely to have been created through "trial and error" by the magicians over the years.

Painting showing an example of a witch trial.

Morgan le Fay, painting of Frederick Sandys.

The Witch Trials

Between the 14th and 17th Centuries, witches were hunted down with zeal and tried and punished for their sorcerous arts. Interestingly, unlike mainland Europe, the majority of Icelandic witches that were executed were male; punished by being burned at the stake. Women were drowned.

Like so many other examples of hysteria and bitterness that peaked during such times of persecution, accusations of witchcraft seemed to be a powerful tool to be rid of enemies and improve one's own situation. One such tale suggests manic superstition, or possibly a personal vendetta against a family.

In 1656 in Kirkjuból (now known as Ísafjörður), a pastor called Jón Magnússon was suffering from ill health and other misfortunes. He accused two members of his congregation of sorcery against him. The accused were father and son, both named Jón Jónsson, who sang in the church choir. After being interrogated, the father confessed to using magic against the pastor and having a book of magic

in his possession. Jón Jónsson junior confessed to making the pastor ill, and of using Fretrúner against a girl. The latter was a stave that caused the subject to fart constantly. Far from being a joke, it was intended to humiliate and cause terrible abdominal discomfort. The pair were found guilty and were burned at the stake. Pastor Jón Magnússon was awarded all of the Jónsson's holdings, but later accused the daughter of Jón Jónsson senior (sister of Jón Jónsson junior) of witchcraft as his ills still continued. Thuridur Jónsdóttir stood trial and was found not guilty. She counter-sued the Pastor and won. As compensation, she was awarded the Pastor's belongings.

Folk magic went underground, and became hidden. Some records that exist of the staves, their uses, and other magical practices of the Icelanders were made by the courts during such trials. Ironically, it is this act that has preserved some of the old customs to this day. Without being recorded, they would simply have been forgotten or would have died with their practitioners.

Keeping in theme with the Icelandic traditions drifting

Young sorceress, painting of Antoine Wiertz.

into shadow, the "Huld" manuscript literally means the "Hidden" manuscript. The people practicing it also sensibly disappeared.

20th Century Revival

It was only in the last century that it became safer to explore the practices of folk magic in Europe and Scandinavia. Whilst still frowned upon as superstition and nonsense, the Icelandic staves have seen a surge in popularity, particularly within American descendants of Norse settlers and also Heathens.

The staves have been the subject of books by recent esoteric authors. Edred Thorsson was pivotal in raising awareness of these symbols in his now out of print "Galdra-bok". Other takes on the arcane tomes include "Aegishjalmur" by Michael Kelly.

Many of the staves are used in art and decorative wares, whilst some people have taken to having them tattooed onto their bodies. The Icelandic singer-songwriter Björk has the Vegvísir stave tattooed on one of her arms.

The Icelandic staves have evolved over the centuries, and whilst certainly incorporating Norse runes, they cannot be considered exclusively of "Viking" culture as they are influenced by other esoteric practices from mainland Europe and beyond.

Whilst many of the staves appear as body art, there is much speculation and confusion about their authentic application. To anyone interested in studying the Icelandic staves more comprehensively, I would strongly recommend obtaining copies of the original tomes which can be found in the sources list below. Lithographs of the books can be purchased from the Museum of Icelandic Sorcery and Witchcraft's online store.

Pollyanna Jones writes for The Celtic Guide, Mythology Magazine, and The Spooky Isles. Her specific areas of study are traditional witchcraft, folk magic, seidr, & shamanic practices. For more info about the author: www.pollyanna-jones.co.uk or www.facebook.com/Pollysfolly

Runtastic.com

sleep tracking

calories burned
542kcal

runtastic®
ORBIT

Your activity,
fitness & sleep tracker

SNORRI PHOTO

GUNNARSSON GRAPHER

PHOTO WORKSHOPS & TOURS
IN ICELAND

Photography Day-tours, Multiple Day Tours and Custom private tours and workshops

www.ice-land-photo-tours.com

